

وطن‌دار

روایت ۱۲۵۱۸ ستانی از مهاجرت به ایران

www.ketab.ir

محمد سرور رجایی

سرشناسه: رجایی، محمد سرور،

۱۳۴۷-۱۴۰۰، گردآورنده

عنوان و نام پدیدآور: رایت ۲۸ افغانستانی از

مهاجرت به ایران، محمد سرور رجایی،

مشخصات نشر: تهران: مهر، ۱۴۰۰.

مشخصات فیزیکی: ۳۴ ص.

شابک: ۷-۳-۵۶۷۶-۹۶۷-۹۶۷

وضعیت فهرست نویسی: فیا

عنوان دیگر: رایت ۲۸ افغانستانی از مهاجرت به ایران.

موضوع: داستان های کوتاه فارسی -- افغانستان --

قرن ۱۴ -- مجموعه ها

موضوع: Short stories, Persian -- Afghanistan --

20th century -- Collections

موضوع: مهاجران -- ایران -- داستان

موضوع: Immigrants -- Iran -- Fiction

موضوع: افغان ها -- ایران -- داستان

موضوع: Afghans -- Iran -- Fiction

رده بندی کنگره: PIR ۸۹۸۲

رده بندی دیویی: ۸۵۳/۶۲۰۸

شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۳۰۳۸۲

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیا

جام جم
www.ketab.ir

عنوان کتاب: وطن دار؛ روایت ۲۸ فصل از مهاجرت به ایران

ناشر: جام جم

به کوشش: محمد سرور رجایی

مدیرمسئول: مهدی قزلی

مدیر هنری: مصطفی جمالی

صفحه آرا: مریم سادات موسوی اناری

چاپ اول: پاییز ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۷۶-۰۳-۷

قیمت: ۷۲۰,۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، خیابان میرداماد، جنب مسجد الغدير، شماره ۱۲۹

تارنما: www.jamejamonline.ir

تلفن: ۲۳۰۰۴۴۳۰

■ هرگونه تقلید و استفاده از این اثر به هر شکل بدون اجازه کتبی از موسسه فرهنگی
مطبوعاتی جام جم ممنوع است.

فهرست

۷	مقدمه
۹	(۱) وطن فرهنگی من / محمد سرور رجایی
۲۳	(۲) بر ما گذشت نیک و بد اما... / سید ابوطالب مظفری
۴۳	(۳) دریشی سمرقندی / سید احمد مدقق
۴۹	(۴) پاییزهای به یاد ماندنی / محمد شریف سعیدی
۵۹	(۵) یادگار سفرم، آن چه به جا خواهد ماند / سید محمد ضیاء قاسمی
۶۷	(۶) زبان، عنصر هویت بخش / سید نادر احمدی
۸۱	(۷) طعم شیرین هویت / سید زهیر مجاهد
۸۹	(۸) دیگری برتر / ام فروه موسوی
۹۵	(۹) پنجره های دوردست / بصیر احمد حسین زاده
۱۱۱	(۱۰) چای سبز هل دار / موسی اکبری
۱۲۹	(۱۱) خیابان بهار، کوچه ستاره / محمد کاظم کاظمی
۱۳۹	(۱۲) تالار وحدت و همدلی / سید علی موسوی
۱۴۵	(۱۳) جوانه های شعر مهاجرت / سید فضل الله قدسی
۱۵۷	(۱۴) یار افغانی ما / سید رضا محمدی
۱۶۵	(۱۵) در سفر اساطیری از کابل تا تهران / یعقوب یستا
۱۷۳	(۱۶) قالیچه های سرخ کابلی / زینب بیات
۱۸۳	(۱۷) همسایه، هم سایه بمان / محمد صادق دهقان
۱۸۹	(۱۸) باران که شدی، مبرس این خانه کیست / بتول سید حیدری
۱۹۷	(۱۹) دعای پدر / محمد مهدی میرزایی
۲۰۵	(۲۰) ما درختان سرو یک باغیم / سید حکیم بینش
۲۱۵	(۲۱) در جدال با جبر زمان / حمید عزیزی
۲۲۷	(۲۲) من ایرانی افغانستانی هستم / جواد شیخ الاسلامی
۲۳۹	(۲۳) دیگه دیدار به قیامت! / محسن سعیدی
۲۵۷	(۲۴) خورجین بی نقش / زهرا حسین زاده
۲۶۹	(۲۵) کارگر با ایمان / زهرا زاهدی
۲۷۵	(۲۶) آینه مهربانی / فاطمه فاطمی
۲۸۵	(۲۷) بیگانه ترین آشنا / سید نادر موسوی
۲۹۷	(۲۸) رویارویی سپهرهای حضور / نصیر آریز

مقدمه

امروز کمتر ایرانی‌ای را می‌شود پیدا کرد که ارتباط مستقیمی با یک افغانستانی را تجربه نکرده باشد. در چند سفری که به افغانستان داشتم همین گزاره را درباره افغانستانی‌ها صادق دیدم. کم بودند کسانی که تجربه مستقیمی از ایران نداشتند. شاید بخشی از این تجربه‌ها تجربه‌های کاری و کارگری باشد، ولی اهل ادب و فرهنگ همدیگر را در عرصه‌های جدی‌تری یافتند و تجربه‌های عمیق‌تری دارند.

هر چند میزان رفت و آمد و دید و بازدید ایرانی‌ها و افغانستانی‌ها بیش از دیگر همسایه‌هایمان است، سکوت آزاده‌ای در میان ما وجود دارد. در این مجال کاری به گذشته و دلایل این سکوت ندارم. نگاه ما رو به جلو و آینده است. امروز جوانانی در ایران زندگی می‌کنند که هر چند پدر و مادر افغانستانی دارند، در ایران به دنیا آمده‌اند و بزرگ شده‌اند. کثرت مهاجران افغانستانی و زمان طولانی حضور ایشان در ایران مسئله‌هایی برای دو کشور و مردم آن ایجاد کرده است که جدا از خوب و بد بودن و ترس و شیرین بودنش، باید روایت شوند. این واقعیت که همزبانان همسایه در ایران، الان درصد قابل توجهی از جمعیت ایران هستند باعث می‌شود به گفتگو فکر کنیم. نمی‌شود با این همدیگر صحبت نکرد و مهم‌تر از آن نمی‌شود به حرف‌های مهاجران بی‌توجه بود. گفتگو، مسئله‌های مهاجران و ایرانیان را در یک افق معقول زمانی از بین خواهد برد. روایت‌های این مهاجرت‌ها می‌تواند برای تدبیر بهتر در مسائل مهاجرت و شیوه همزیستی دو ملت در آینده، به کار آید. خیلی از تجربه‌ها را می‌شود چراغ راه آینده ساخت و از توانایی‌ها و ظرفیت‌های مهاجران برای هر دو کشور، بهتر بهره گرفت.

ما در مؤسسه جام جم به نوبه خودمان به این موضوع توجه داشتیم و برای برداشتن

قدم خودمان تصمیم گرفتیم روایت‌هایی از این مهاجران را در قالب یک کتاب منتشر کنیم. این تصمیم زمانی گرفته شد که هنوز طالبان دوره دوم تسلط خود بر خاک افغانستان را تجربه نکرده بودند.

برای اینکه این کار در کمال اعتماد و احترام انجام شود، از محمدسرور رجایی برای ارتباط با جامعه مهاجرین کمک خواستیم. رجایی مثل همیشه بود، گرم و پذیرا. با هم لیستی از نام‌های مهم آماده کردیم. به او گفتم امیدوارم این روایت‌های صادقانه قدمی رو به جلو باشد و خواستم این نگاه را به نویسندگان منتقل کند. از آن لیست بعضی یافت نشدند و بعضی همکاری نکردند. بعدتر بعضی اضافه شدند و باز برخی متن‌ها به دلیل دور بودن از حال و هوای روایت نرم، از مجموعه کنار گذاشته شد. بالاخره کتاب آماده شد.

خدا محمدسرور رجایی را بیامرزد. چند وقت بعد از اینکه متن کتاب را تحویل داد، کرونا او را از ما گرفت. بسیار دوست می‌داشت نتیجه این تلاش را ببیند چون او هم مثل ما دغدغه اصلاح و حرکت رو به جلو امور مهاجرین را داشت. تقدیر چنین بود که نتیجه کوشش او بعد از مرگ به بار بنشیند.

حالا که به کتاب نگاه می‌کنم می‌بینم جواب بسیاری از سؤال‌هایی که درباره مهاجرین بود و باش آن‌ها در ذهن و زبان مردم ایران وجود داشت، در میان سطور آن پیدا می‌شود. از این روی، خواندن این کتاب را به همه مهاجرین افغانستانی، مخصوصاً نسل جدید آن‌ها و همه مردم ایران که بین خود و همزبانان همسایه همبستگی‌ای احساس می‌کنند، توصیه می‌کنم.

ضمن تشکر از همه کسانی که در این کتاب خشتی از کلمه روی خشت گذاشتند و دست به قلم شدند، باید از مشورت‌های جناب محمد کاظم کاظمی هم تشکر اختصاصی کنم و به روح محمدسرور رجایی درود بفرستم که جای او در میان ما سخت خالی است.

مهدی قزلی

مدیر نشر جام جم